Les limitacions de PRISMA en la investigació educativa

written by Garazi Álvarez | 28 de September de 2023

L'enfocament de revisió sistemàtica i metaanálisi PRISMA és àmpliament reconegut i utilitzat en l'àmbit científic, generalment mèdic, per a la síntesi d'evidència i avaluació d'investigacions científiques. Un dels prerequisits, per a no caure en errors importants en la seua aplicació, és que les autories que en fan ús tinguen coneixement i empren les evidències científiques d'impacte social en el seu àmbit. Esta qüestió es dona en la investigació mèdica per la seua orientació clara a trobar actuacions d'èxit com les vacunes COVID que milloren en la pràctica la salut.

En els últims anys és un enfocament que s'ha començat a emprar també en altres àrees, incloent-hi la investigació educativa on la majoria de les autories obvien les evidències científiques d'impacte social i actuacions d'èxit del seu àmbit. En eixe cas, els sistemes tipus PRISMA són mal utilitzats de manera que, en lloc de fer avançar la ciència i el dret a l'educació, els fan retrocedir. Ja un dels millors autors de l'aprenentatge cooperatiu (Slavin), que va millorar els resultats d'un miler de centres educatius amb el seu programa "*Success for All*", va criticar durament a Hattie per dir que els programes d'intervenció no tenien èxit basant-se en milions

de dades que no incloïen precisament els que sí que donaven èxit. Hattie ha aconseguit moltíssimes cites científiques, però no millores de resultats a les escoles; en medicina i altres àrees, treballs com eixe no aconseguirien cites i tampoc les aconseguiran en la investigació educativa quan s'oriente a la millora de l'educació.

PRISMA en concret presenta limitacions significatives a causa de la restricció a termes de cerca específics en títols i resums. El resultat de la seua aplicació depén de l'excel·lència amb què es trien els criteris de cerca. El procés de selecció d'articles pot resultar restrictiu, ja que no tots els treballs científics rellevants inclouen termes específics en els seus títols o resums; de fet, sovint s'exclouen en educació articles sobre les principals millores.

Este biaix cap a unes certes paraules clau i determinats tipus d'estudis pot portar a una representació parcial de les evidències existents, limitant així la comprensió completa d'un tema determinat. En medicina és impensable que es faça amb PRISMA un article sobre vacunes COVID i no s'incloguen les paraules relacionades amb l'ARN missatger. No obstant això, en actuacions que milloren els resultats educatius, les autories sovint exclouen de la seua selecció (que presenten equivocadament com si fóra la selecció de PRISMA) les actuacions que més els milloren, com per exemple els grups interactius.

Quan volem investigar en educació no podem mirar únicament aquells estudis que encaixen amb una paraula clau o un resum, ja que estaríem amagant la veritat i, potser, no estaríem recollint correctament les evidències científiques. Per això, és necessari superar estes limitacions tenint en compte aquelles investigacions que contribueixen a l'avanç social i que reflecteixen

veritablement el que funciona i el que no. En este procés, dialogar amb altres científics i científiques ajuda a construir un coneixement científic més rigorós i en línia amb la societat dialògica (Flecha, 2022), seguint principis com la co-creació i l'impacte social.

[Imatge: Freepik]